ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ
ΕΠΙΤΡΟΠΗ

Βρυξέλλες, 13.5.2015
COM(2015) 268 final

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2015

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2015

Σύσταση για

ΣΥΣΤΑΣΗ ΤΟΥ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟΥ

σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2015

και τη διατύπωση γνώμης του Συμβουλίου σχετικά με το Πρόγραμμα Σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2015

ΤΟ ΣΥΜΒΟΥΛΙΟ ΤΗΣ ΕΥΡΩΠΑΪΚΗΣ ΕΝΩΣΗΣ,

Έχοντας υπόψη τη Συνθήκη για τη λειτουργία της Ευρωπαϊκής Ένωσης, και ιδίως το άρθρο 121 παράγραφος 2 και το άρθρο 148 παράγραφος 4,

τον κανονισμό (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου, της 7ης Ιουλίου 1997, για την ενίσχυση της εποπτείας της δημοσιονομικής κατάστασης και την εποπτεία και το συντονισμό των οικονομικών πολιτικών[1], και ιδίως το άρθρο 5 παράγραφος 2,

Έχοντας υπόψη τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 16ης Νοεμβρίου 2011, σχετικά με την πρόληψη και τη διόρθωση των υπερβολικών μακροοικονομικών ανισορροπιών[2], και ιδίως το άρθρο 6 παράγραφος 1,

Έχοντας υπόψη τη σύσταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής[3],

Έχοντας υπόψη τα ψηφίσματα του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου[4],

Έχοντας υπόψη τα συμπεράσματα του Ευρωπαϊκού Συμβουλίου,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της Επιτροπής Απασχόλησης,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της οικονομικής και δημοσιονομικής επιτροπής,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής κοινωνικής προστασίας,

Έχοντας υπόψη τη γνώμη της επιτροπής οικονομικής πολιτικής,

Εκτιμώντας τα ακόλουθα:

(1) Στις 26 Μαρτίου 2010, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο συμφώνησε με την πρόταση της Επιτροπής για τη δρομολόγηση μιας νέας στρατηγικής για την ανάπτυξη και την απασχόληση, της στρατηγικής «Ευρώπη 2020», η οποία βασίζεται σε ενισχυμένο συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Η στρατηγική εστιάζεται στους νευραλγικούς τομείς στους οποίους απαιτείται δράση ώστε να ενισχυθεί το δυναμικό διατηρήσιμης ανάπτυξης και ανταγωνιστικότητας της Ευρώπης.

(2) Στις 13 Ιουλίου 2010, το Συμβούλιο, με βάση τις προτάσεις της Επιτροπής, εξέδωσε σύσταση σχετικά με τους γενικούς προσανατολισμούς της οικονομικής πολιτικής των κρατών μελών και της Ένωσης (2010 έως 2014) και, στις 21 Οκτωβρίου 2010,

---

1 ΕΕ L 209 της 2.8.1997, σ. 1.
2 ΕΕ L 306 της 23.11.2011, σ. 25.
3 COM(2015) 268.
4 P8_TA(2015)0067, P8_TA(2015)0068, P8_TA(2015)0069.

εξέδωσε απόφαση σχετικά με τις κατευθυντήριες γραμμές για τις πολιτικές απασχόλησης των κρατών μελών. Από κοινού, αποτελούν τις «ολοκληρωμένες κατευθυντήριες γραμμές», με τις οποίες τα κράτη μέλη κλήθηκαν να λαμβάνουν υπόψη στις οικείες εθνικές οικονομικές πολιτικές και πολιτικές για την απασχόληση.

(3) Στις 8 Ιουλίου 2014, το Συμβούλιο εξέδωσε σύσταση σχετικά με το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων των Κάτω Χωρών για το 2014 και διατύπωσε τη γνώμη του σχετικά με το επικαιροποιημένο Πρόγραμμα Σταθερότητας των Κάτω Χωρών για το 2014. Στις 28 Νοεμβρίου 2014, σύμφωνα με τον κανονισμό (ΕΕ) αριθ. 473/2013[5], η Επιτροπή παρουσίασε τη γνώμη της για το σχέδιο δημοσιονομικού προγράμματος των Κάτω Χωρών για το 2015[6].

(4) Στις 28 Νοεμβρίου 2014, η Επιτροπή εξέδωσε την Ετήσια Επισκόπηση της Ανάπτυξης[7], δίνοντας το εναρκτήριο λάκτισμα για το Ευρωπαϊκό Εξάμηνο του 2015 για τον συντονισμό των οικονομικών πολιτικών. Την ίδια ημέρα, βάσει του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011, η Επιτροπή εξέδωσε την έκθεση του μηχανισμού επαγρύπνησης[8], στην οποία προσδιόρισε τις Κάτω Χώρες ως ένα από τα κράτη μέλη τα οποία θα έπρεπε να υποβληθούν σε εμπεριστατωμένη επισκόπηση.

(5) Στις 18 Δεκεμβρίου 2014, το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο ενέκρινε τις προτεραιότητες για την τόνωση των επενδύσεων, την επιτάχυνση των διαρθρωτικών μεταρρυθμίσεων και την επιδίωξη υπεύθυνης φιλικής προς την ανάπτυξη δημοσιονομικής εξυγίανσης.

(6) Στις 26 Φεβρουαρίου 2015, η Επιτροπή δημοσίευσε την έκθεσή της για τις Κάτω Χώρες για το 2015[9]. Στην έκθεση αυτή αξιολογείται η πρόοδος των Κάτω Χωρών όσον αφορά την αντιμετώπιση των ειδικών ανά χώρα συστάσεων που εκδόθηκαν στις 8 Ιουλίου του 2014. Η έκθεση χώρας περιλαμβάνει επίσης τα αποτελέσματα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης για τις Κάτω Χώρες, δυνάμει του άρθρου 5 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011. Η ανάλυση της Επιτροπής οδηγεί στο συμπέρασμα ότι οι Κάτω Χώρες αντιμετωπίζουν μακροοικονομικές ανισορροπίες οι οποίες απαιτούν την υιοθέτηση μέτρων πολιτικής και παρακολούθηση. Οι κίνδυνοι που απορρέουν από το υψηλό επίπεδο ιδιωτικού χρέους παραμένουν και χρήζουν προσοχής, παρόλο που πρόσφατα μέτρα στηρίζουν την ανάκαμψη της στεγαστικής αγοράς και θα συμβάλουν στον περιορισμό της αύξησης των ενυπόθηκων δανείων. Αν και το μεγάλο πλεόνασμα του ισοζυγίου τρεχουσών συναλλαγών αντικατοπτρίζει εν μέρει διαρθρωτικά χαρακτηριστικά της οικονομίας, η δομή του συνταξιοδοτικού και του φορολογικού συστήματος μπορεί δυνητικά να προκαλέσει μια αναποτελεσματική κατανομή των κεφαλαίων.

(7) Στις 30 Απριλίου 2015, οι Κάτω Χώρες υπέβαλαν το Εθνικό τους Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων του 2015 και το Εθνικό Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2015. Για να ληφθεί υπόψη η αλληλεξάρτησή τους, τα δύο προγράμματα αξιολογήθηκαν ταυτόχρονα.

(8) Οι Κάτω Χώρες υπάγονται επί του παρόντος στο προληπτικό σκέλος του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης και στον μεταβατικό κανόνα για το χρέος. Με το Πρόγραμμα Σταθερότητας του 2015, η κυβέρνηση σχεδιάζει σταδιακή βελτίωση του ονομαστικού ελλείμματος στο 1,8 % του ΑΕΠ το 2015 και περαιτέρω σε 0,7 % του ΑΕΠ το 2018. Η κυβέρνηση σχεδιάζει να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο -

---

5 ΕΕ L 140 της 27.5.2013, σ. 11.
6 C(2014) 8810.
7 COM(2014) 902.
8 COM(2014) 904.
9 SWD(2015) 38.

διαρθρωτικό έλλειμμα 0,5 % του ΑΕΠ - καθ' όλη τη διάρκεια του προγράμματος. Σύμφωνα με το Πρόγραμμα Σταθερότητας, ο δείκτης δημόσιου χρέους προς το ΑΕΠ αναμένεται να κορυφωθεί στο 68,8 % το 2015 και να μειωθεί σταδιακά σε 66,1 % το 2018. Το μακροοικονομικό σενάριο στο οποίο στηρίζονται οι εν λόγω δημοσιονομικές προβλέψεις είναι ρεαλιστικό. Σύμφωνα με τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015, το διαρθρωτικό ισοζύγιο αναμένεται να επιτύχει τον μεσοπρόθεσμο στόχο και να διαμορφωθεί στο -0,3 % του ΑΕΠ το 2015 και στο -0,4 % του ΑΕΠ το 2016. Με βάση την αξιολόγηση του Προγράμματος Σταθερότητας και λαμβάνοντας υπόψη τις εαρινές προβλέψεις της Επιτροπής του 2015, το Συμβούλιο είναι της γνώμης ότι οι Κάτω Χώρες αναμένεται να συμμορφωθούν με τις διατάξεις του Συμφώνου Σταθερότητας και Ανάπτυξης. Ανερχόμενες στο 0,84 % του ΑΕΠ το 2013, οι δημόσιες δαπάνες στον τομέα της έρευνας και ανάπτυξης είναι χαμηλές σε σχέση με το μορφωτικό επίπεδο, τις εκπαιδευτικές επιδόσεις και το επίπεδο οικονομικής ανάπτυξης των Κάτω Χωρών. Οι δημόσιες δαπάνες στον τομέα αυτό ακολουθούν πτωτική τάση από το 2014, ενώ οι ιδιωτικές δαπάνες στην Ε&Α παραμένουν χαμηλές. Η διοχέτευση δημόσιων δαπανών προς την καινοτομία και την έρευνα, ιδίως τη βασική έρευνα, και η εφαρμογή πολιτικών πλαισίου για την εξασφάλιση ιδιωτικών επενδύσεων στην Ε&Α θα μπορούσε να συμβάλει στην ενίσχυση του μακροπρόθεσμου αναπτυξιακού δυναμικού της οικονομίας των Κάτω Χωρών.

(9) Σημαντική πρόκληση συνιστά η αγορά στέγης όπου δυσκαμψίες και στρεβλωτικά κίνητρα που έχουν συσσωρευτεί επί δεκαετίες διαμορφώνουν συνήθειες όσον αφορά τη χρηματοδότηση στέγης και τις τομεακές αποταμιεύσεις. Η τάση των νοικοκυριών να λαμβάνουν μεγάλα ενυπόθηκα δάνεια με εγγύηση ακίνητα αντανακλά σε μεγάλο βαθμό μακροχρόνια φορολογικά κίνητρα, ιδίως την πλήρη έκπτωση των τόκων ενυπόθηκων δανείων. Από το 2012, έχει εφαρμοστεί μια σειρά από μέτρα ώστε να αντιμετωπιστούν εν μέρει τα εν λόγω κίνητρα. Ορισμένα από αυτά προβλέπουν προσαρμογές της φορολογικής μεταχείρισης της στεγαστικής χρηματοδότησης. Η βαθμιαία πορεία προς τον περιορισμό των φορολογικών απαλλαγών επί των τόκων στα ενυπόθηκα δάνεια και την αύξηση των κινήτρων για αποπληρωμή είναι εγγυημένη. Ωστόσο, η σταδιακή εφαρμογή του μέτρου αυτού γίνεται με υπερβολικά αργό ρυθμό ώστε να επηρεάσει αισθητά τη συμπεριφορά αποπληρωμής και θα εξακολουθήσει να υπάρχει ένα σημαντικό φορολογικό κίνητρο για επενδύσεις σε μη παραγωγικά στοιχεία ενεργητικού. Ο δείκτης δανείου - αξίας ύψους 100 %, που προβλέπεται να επιτευχθεί το 2018, παραμένει υψηλός. Η αγορά ενοικίασης ακινήτων υφίσταται περιορισμούς λόγω κανονιστικών ρυθμίσεων και της ύπαρξης ενός πολύ μεγάλου τομέα κοινωνικής στέγης ο οποίος πρέπει επίσης να ανταποκριθεί σε μεγάλες λίστες αναμονής. Η εισαγωγή στον τομέα της κοινωνικής στέγης μιας διαφοροποίησης των ενοικίων που βασίζεται περισσότερο στο εισόδημα, αποτελεί ένα βήμα προς τη σωστή κατεύθυνση, αλλά ο αντίκτυπος του μέτρου είναι περιορισμένος. Σύμφωνα με τον νέο νόμο, εταιρείες στέγασης θα πρέπει να διαχωρίσουν τις δραστηριότητες γενικού οικονομικού συμφέροντος (δηλ. της κοινωνικής στέγασης) από άλλες δραστηριότητες. Απομένει να εξεταστεί αν αυτό οδηγεί στη σκοπούμενη επανακατεύθυνση της κοινωνικής στέγης προς άτομα που βρίσκονται σε ανάγκη και διασφαλίζει τη διάθεση κοινωνικής στέγης σε πολίτες που βρίσκονται σε μειονεκτική θέση και δεν είναι σε θέση να αποκτήσουν στέγη υπό τους όρους της αγοράς.

(10) Η μακροπρόθεσμη διατηρησιμότητα του συνταξιοδοτικού συστήματος βελτιώθηκε. Επιπλέον της σταδιακής αύξησης της νόμιμης ηλικίας συνταξιοδότησης στον πρώτο πυλώνα από τα 65 το 2012 στα 67 το 2023 και της σύνδεσής της με το προσδόκιμο ζωής, στη συνέχεια, οι Κάτω Χώρες έχουν θεσπίσει συνολικές μεταρρυθμίσεις στον

ιδιωτικά χρηματοδοτούμενο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος και στο σύστημα μακροχρόνιας περίθαλψης. Η χρηματοοικονομική εποπτεία των συνταξιοδοτικών ταμείων έχει βελτιωθεί και το σύστημα έχει γίνει ανθεκτικότερο στους χρηματοοικονομικούς κραδασμούς. Αυτό συμπληρώθηκε από επιτυχείς μεταρρυθμίσεις που ενθαρρύνουν εργαζόμενους μεγαλύτερης ηλικίας να παραμένουν ενεργοί για μεγαλύτερο χρονικό διάστημα. Με τις μεταρρυθμίσεις στο σύστημα μακροχρόνιας περίθαλψης μεταβιβάστηκαν αρμοδιότητες στους δήμους με αποτέλεσμα τη μείωση της συνολικής δαπάνης και την εστίαση στα οφέλη από την αποτελεσματικότητα. Η ποιότητα και η προσβασιμότητα της μακροχρόνιας περίθαλψης πρέπει να παρακολουθείται.

(11) Στις εναπομένουσες προκλήσεις περιλαμβάνεται ο κατάλληλος επιμερισμός του κόστους και των κινδύνων εντός και μεταξύ των γενεών πέραν των εγκριθέντων κανόνων σχετικά με την τιμαριθμική αναπροσαρμογή και τα χρηματοδοτικά περιθώρια (πλαίσιο χρηματοοικονομικής αξιολόγησης), ιδίως με τη μείωση των εισφορών από τους νέους. Η βελτίωση της αναλογιστικής δικαιοσύνης των εισφορών στον δεύτερο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος αναμένεται να βοηθήσει τα νοικοκυριά να κατανέμουν τα χρηματοδοτικά τους μέσα με περισσότερο φιλικούς προς την ανάπτυξη τρόπους.

(12) Η συνολική μεταρρύθμιση της νομοθεσίας για την προστασία της απασχόλησης, που ενεργοποιήθηκε το 2014, αποσκοπεί στην αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας και στην κινητικότητα. Τα φορολογικά αντικίνητρα για εργασία έχουν μειωθεί. Η νομοθεσία που εγκρίθηκε από το Κοινοβούλιο θα θεσπίσει ποσόστωση για τους εργοδότες ώστε να προσλαμβάνουν άτομα με ειδικές ανάγκες. Ο αντίκτυπος των μέτρων αυτών μπορεί να αξιολογηθεί πλήρως μόνο αφού τεθούν σε εφαρμογή. Απαιτούνται περαιτέρω μέτρα για τη βελτίωση της ένταξης των ατόμων που βρίσκονται στο περιθώριο της αγοράς εργασίας, συμπεριλαμβανομένων εκείνων που προέρχονται από οικογένειες μεταναστών.

(13) Λαμβάνοντας υπόψη υποχρεωτικές πληρωμές μη φορολογικού χαρακτήρα, η φορολογική επιβάρυνση στις Κάτω Χώρες είναι σαφώς υψηλότερη από τον μέσο όρο της ΕΕ και υπάρχουν περιθώρια μετατόπισης της φορολογίας σε παράγοντες που επηρεάζουν λιγότερο την ανάπτυξη. Η προβλεπόμενη φορολογική μεταρρύθμιση θα συμβάλει στην αύξηση της συμμετοχής στην αγορά εργασίας. Μετά την έγκρισή της, οι επιπτώσεις της πρέπει να παρακολουθούνται εκ του σύνεγγυς.

(14) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή διενήργησε εμπεριστατωμένη ανάλυση της οικονομικής πολιτικής των Κάτω Χωρών και τη δημοσίευσε στην έκθεση για τη χώρα του 2015. Επίσης, αξιολόγησε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων, καθώς και τη συνέχεια που δόθηκε στις συστάσεις που απευθύνθηκαν στις Κάτω Χώρες κατά τα προηγούμενα έτη. Έλαβε υπόψη όχι μόνο τη χρησιμότητά τους για την άσκηση διατηρήσιμης δημοσιονομικής και κοινωνικοοικονομικής πολιτικής στις Κάτω Χώρες, αλλά και το κατά πόσο συνάδουν με τους κανόνες και τις κατευθύνσεις της ΕΕ, δεδομένης της ανάγκης ενίσχυσης της συνολικής οικονομικής διακυβέρνησης της Ένωσης μέσω της συνεκτίμησης στοιχείων σε επίπεδο ΕΕ κατά τη διαμόρφωση των μελλοντικών εθνικών αποφάσεων. Οι συστάσεις στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω.

(15) [Υπό το πρίσμα της αξιολόγησης αυτής, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας των Κάτω Χωρών και είναι της γνώμης[10] ότι οι Κάτω Χώρες συμμορφώνονται με το Σύμφωνο Σταθερότητας και Ανάπτυξης.

(16) Υπό το πρίσμα της εμπεριστατωμένης επισκόπησης της Επιτροπής και της εν λόγω αξιολόγησης, το Συμβούλιο εξέτασε το Πρόγραμμα Σταθερότητας και το Εθνικό Πρόγραμμα Μεταρρυθμίσεων. Οι συστάσεις που απηύθυνε σύμφωνα με το άρθρο 6 του κανονισμού (ΕΕ) αριθ. 1176/2011 αποτυπώνονται στις συστάσεις 1 έως 3 κατωτέρω,

(17) Στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Εξαμήνου, η Επιτροπή προέβη επίσης σε ανάλυση της οικονομικής πολιτικής της ζώνης του ευρώ στο σύνολό της. Με βάση την ανάλυση αυτή, το Συμβούλιο εξέδωσε ειδικές συστάσεις για τα κράτη μέλη που έχουν νόμισμα το ευρώ. Οι Κάτω Χώρες θα πρέπει επίσης να διασφαλίσουν την πλήρη και έγκαιρη εφαρμογή των συστάσεων αυτών.

ΣΥΝΙΣΤΑ στις Κάτω Χώρες να αναλάβουν δράση το 2015 και το 2016 προκειμένου:

1. Να διοχετεύσουν δημόσιες δαπάνες προς τη στήριξη επενδύσεων σε Ε&Α και να εργαστούν επί του πλαισίου προϋποθέσεων για τη βελτίωση των ιδιωτικών δαπανών Ε&Α προκειμένου να αντισταθμιστεί η φθίνουσα τάση στις δημόσιες δαπάνες Ε&Α και να αυξηθούν οι δυνατότητες για οικονομική ανάπτυξη.

2. Να επιταχύνουν τη μείωση της έκπτωσης φόρου για τους τόκους ενυπόθηκων δανείων, ούτως ώστε να μειωθούν τα φορολογικά κίνητρα για επενδύσεις σε μη παραγωγικά στοιχεία ενεργητικού. Να προβλέψουν έναν περισσότερο προσανατολισμένο στην αγορά μηχανισμό για τον καθορισμό των ενοικίων και να συνδέσουν περισσότερο τα ενοίκια με το οικογενειακό εισόδημα στον τομέα της κοινωνικής στέγης.

3. Να μειώσουν το επίπεδο των εισφορών στον δεύτερο πυλώνα του συνταξιοδοτικού συστήματος για όσους βρίσκονται στα πρώτα έτη του επαγγελματικού βίου.

Βρυξέλλες,

Για το Συμβούλιο
Ο Πρόεδρος

[10] Δυνάμει του άρθρου 5 παράγραφος 2 του κανονισμού (ΕΚ) αριθ. 1466/97 του Συμβουλίου.